

Sygn. akt VIII U 2342/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jacek Chaciński
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Wioletta Wójtowicz

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2017 roku w Lublinie

sprawy A. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o świadczenie przedemerytalne

na skutek odwołań A. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 15 grudnia 2015 roku nr (...)

i z dnia 22 września 2017 roku nr (...)

zmienia zaskarżone decyzje i ustala A. Ł. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 20 października 2015 roku.

Sygn. akt VIII U 2342/16

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. decyzją z dnia 15 grudnia 2015 roku odmówił A. Ł. prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu wskazał, że w ostatnim okresie zatrudnienia od dnia 1 października 2011 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku podlegała ubezpieczeniom z tytułu umowy zlecenia zawartej z (...), a więc nie była zatrudniona na podstawie umowy o pracę. Ponadto na wymagany co najmniej 30-letni okres uprawniający do świadczenia udowodniła 29 lat, 8 miesięcy i 1 dzień (decyzja – k. 25 a.r.).

A. Ł. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany i przyznanie prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu argumentowała, że organ rentowy dokonał błędnej analizy zgromadzonej w sprawie dokumentacji i zastosował błędną podstawę prawną. Przepisy o świadczeniach przedemerytalnych zawierają bowiem kilka podstaw do jego przyznania, a pozwany organ ograniczył rozpoznanie tylko do jednego (odwołanie – k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji. Organ poinformował także, że w dniu 31 grudnia 2015 roku zostało wydane postanowienie o zawieszeniu

postępowania w sprawie wniosku o przyznanie świadczenia przedemerytalnego z uwagi na toczące się postępowanie sądowe w sprawie renty z tytułu niezdolności do pracy. W związku z tym możliwość przyznania świadczenia przedemerytalnego zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych uzależniona jest od ustalenia prawa do renty (odpowiedź na odwołanie – k. 4 a.s.).

Decyzją z dnia 22 września 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie odmówił A. Ł. prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu wskazał, że wnioskodawczyni po ustaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy pobieranej do dnia 31 października 2014 roku zarejestrowała się jako osoba bezrobotna dopiero w dniu 23 lutego 2015 roku, tj. po upływie 30 dni od ustania prawa do renty i otrzymaniu decyzji odmownej wydanej w dniu 31 grudnia 2014 roku (decyzja – k. 42 a.r.).

W odwołaniu od powyższej decyzji A. Ł. podniosła, że nie zarejestrowała się jako osoba bezrobotna w ustawowym terminie z uwagi na (...) które ograniczały jej normalne funkcjonowanie. Ponadto w jej ocenie termin 30 dni biegnie od dnia, w którym decyzja odmowna stała się ostateczna i nie została zaskarżona do sądu albo z dniem, w którym wyrok oddalający odwołanie stał się prawomocny. W takiej sytuacji nie przekroczyła terminu (odwołanie – k. 38-40 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, argumentując jak w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 42-43 a.s.).

Postanowieniem z dnia 17 listopada 2017 roku Sąd połączył sprawy z powyższych odwołań do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (postanowienie – k. 45 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił, co następuje:

A. Ł., urodzona dnia (...), w dniu 16 października 2015 roku złożyła wniosek o świadczenie przedemerytalne (wniosek – k. 2-4 a.r.).

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego organ rentowy w dniu 15 grudnia 2015 roku wydał zaskarżoną decyzję, odmawiając wnioskodawczyni prawa do świadczenia przedemerytalnego z powodu podlegania ubezpieczeniom z tytułu umowy zlecenia, a nie umowy o pracę oraz z powodu nieudowodnienia co najmniej 30-letniego okresu uprawniającego do świadczenia (decyzja – k. 25 a.r.).

W dniu 31 grudnia 2015 roku organ rentowy zawiesił postępowanie w sprawie wniosku o przyznanie świadczenia przedemerytalnego. Organ wskazał, że w sprawie toczy się postępowanie sądowe w związku z odwołaniem A. Ł. od decyzji odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, które nie zostało zakończone prawomocnym wyrokiem (postanowienie – k. 27 a.s.).

Z uwagi na oddalenie odwołania od decyzji odmawiającej prawa do renty Zakład postanowieniem z dnia 22 września 2017 roku podjął postępowanie w sprawie przyznania świadczenia przedemerytalnego, w tym samym dniu wydając zaskarżoną decyzję o odmowie przyznania prawa do świadczenia (postanowienie – k. 41, 42 a.r.).

A. Ł. była uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy w okresie od dnia 14 września 2008 roku do dnia 31 października 2014 roku (decyzje – k. 53, 211, 151/152 t. II a.r. ZUS O/Ł.).

W dniu 31 grudnia 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Ł., po rozpatrzeniu wniosku z dnia 6 sierpnia 2014 roku o ponowne ustalenie prawa do renty, wydał decyzję o odmowie przyznania A. Ł. prawa do świadczenia (decyzja – k. 22 t. IV a.r. ZUS O/Ł.).

Wnioskodawczyni złożyła odwołanie od powyższej decyzji, które zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 9 maja 2017 roku w sprawie VIII U 1711/16 (odwołanie – k. 1-5, wyrok – k. 23 t. III a.r. ZUS O/Ł.).

A. Ł. w okresie od dnia 1 października 2011 roku do dnia 31 stycznia 2015 roku świadczyła pracę na podstawie umowy zlecenia w (...) w Ł. Z tego tytułu podlegała ubezpieczeniom społecznym (zaświadczenia – k. 9, 18 a.r.).

Od dnia 23 lutego 2015 roku wnioskodawczyni jest zarejestrowana w (...) w L. jako osoba bezrobotna (zaświadczenie – k. 7 a.r.).

Stan faktyczny w niniejszej sprawie został ustalony w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Nie były one kwestionowane przez strony i nie budziły wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy w Lublinie rozważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie nie był kwestionowany. Spór sprowadzał się do oceny czy wnioskodawczyni przekroczyła 30-dniowy termin na zarejestrowanie się jako osoba bezrobotna w Miejskim Urzędzie Pracy.

Podstawą odmowy przyznania wnioskodawczyni prawa do świadczenia w zaskarżonej decyzji z dnia 15 grudnia 2015 roku był art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 170, tekst jedn. ze zm.), natomiast podstawą w zaskarżonej decyzji z dnia 22 września 2017 roku był art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy. Należy zaznaczyć, że wydając decyzję z dnia 15 grudnia 2015 roku organ rentowy nie rozpatrywał przesłanek z art. 2 ust. 1 pkt 4 wskazanej ustawy, uzależniając to od rozstrzygnięcia postępowania sądowego w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Jak stanowi art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy oraz w przypadku kobiety ukończyła co najmniej 55 lat i posiada okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 30 lat.

Natomiast zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 cytowanej ustawy prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, w przypadku kobiety ukończyła co najmniej 55 lat i osiągnęła okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 20 lat.

Jednocześnie w świetle art. 2 ust. 3 omawianej ustawy świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

W sprawie bezsporna była okoliczność spełnienia przez wnioskodawczynię wszystkich warunków do przyznania świadczenia przedemerytalnego z art. 2 ust. 1 pkt 4 i art. 2 ust. 3, za wyjątkiem zarejestrowania się w urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Zgodnie ze stanowiskiem organu rentowego wnioskodawczyni przekroczyła ten termin, jako że decyzja odmawiająca przyznania renty została wydana w dniu 31 grudnia 2014 roku, a A. Ł. zarejestrowała się w urzędzie dopiero w dniu 23 lutego 2015 roku.

W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego nie jest słuszne. Zgodnie z właściwą wykładnią art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych 30-dniowy terminy należy liczyć dopiero od uprawomocnienia się decyzji

o odmowie przyznania prawa do renty. Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 887, tekst jedn. ze zm.) prawo do świadczenia uzależnione od okresowej niezdolności do pracy ustaje z upływem okresu, na jaki to świadczenie przyznano. Przepis ten będzie miał zastosowanie w sytuacji, gdy ubezpieczony nie wystąpi z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. Jeżeli jednak wnioskodawca uruchomi tryb zmierzający do przyznania świadczenia na dalszy okres, to w przypadku wydania decyzji pozytywnej dzień ustania prawa do renty nie nastąpi, a w przypadku wydania decyzji negatywnej będzie nim data uprawomocnienia się negatywnej decyzji organu rentowego. W sprawach z zakresu ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych od decyzji Zakładu na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku (Dz. U. z 2016 r., poz. 963, tekst jedn. ze zm.) przysługuje bowiem odwołanie do sądu. W związku z tym należy przyjąć, że dniem ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy będzie data uprawomocnienia się wyroku Sądu o oddaleniu odwołania. Takie stanowisko jest zgodne z orzecznictwem sądów powszechnych, które Sąd Okręgowy w Lublinie podziela (wyrok SA w Lublinie z dnia 5 sierpnia 2015 roku, III AUa 400/15, Lex nr 1781932; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 21 czerwca 2017 roku, III AUa 166/17, Lex nr 2365553; wyrok SA w Gdańsku z dnia 30 września 2017 roku, III AUa 700/16, Lex nr 2174880).

Również Sąd Najwyższy w wyrokach z dnia 13 września 2013 roku, I UK 67/13 (OSNP 2014, nr 11, poz. 162) oraz z dnia 23 września 2014 roku, II UK 562/13 (OSNP 2016, nr 2, poz. 26) wprost wskazywał, że do czasu rozstrzygnięcia sporu nie można stwierdzić, że prawo do renty ustało w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych. Decyzja odmowna stanie się prawomocna dopiero z dniem, w którym wyrok oddalający odwołanie do tej decyzji stał się prawomocny. Takie rozumienie przepisu wynika z jego racjonalnej wykładni.

Podzielając powyższe poglądy i przenosząc je na grunt niniejszej sprawy Sąd uznał, że dniem ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wnioskodawczyni jest dzień 31 maja 2017 roku, tj. dzień uprawomocnienia się wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 9 maja 2017 roku, którym Sąd oddalił odwołanie od decyzji odmawiającej przyznanie świadczenia na dalszy okres. W tej sytuacji zarejestrowanie się wnioskodawczyni w Miejskim Urzędzie Pracy z dniem 23 lutego 2015 roku nie mogło nastąpić z przekroczeniem 30-dniowego terminu. Z tego powodu Sąd zmienił zaskarżone decyzje i ustalił A. Ł. prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 20 października 2015 roku.

Z tych względów Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.